

ДИВИМОСЯ ІНАКШЕ НА ЗВИЧНІ РЕЧІ

1. Послухайте уривок зі збірки польського письменника Станіслава Лема. Намалюйте Болюдара, Електрину і блідавця (Гомоса Антропоса). Порівняйте свої малюнки з малюнками однокласників.

 Могутній король Болюдар колекціонував опудала потвор із різних куточків Усесвіту. Аж якось він задумав привезти до свого палацу живого Гомоса Антропоса – дивовижну бліду двоногу істоту...

– Чи правда, – запитав король у своїх мудреців, – що Гомос м'якший за віск?

– Правда, ваша величносте, – відповіли королю вчені.

– А чи справді він може видавати звуки через отвір, розташований у нижній частині обличчя?

– Авжеж, ваша королівська величносте. До того ж Гомос запихає до цього отвору різні речі. А потім нижньою частиною голови, прикріпленою до верхньої завісками, рухає так, що ці речі подрібнюються, і він їх утягує всередину.

– А чи правда, що він складається з води, хоч і непрозорий?

– І це правда! У нього всередині безліч гнучких трубок, по яких циркулюють води різного забарвлення. Але найбільше – червоних, які несуть страшну отруту, кисень. Досить цьому газіві будь-чого доторкнутись, як одразу та річ перетворюється на іржу або на вогонь.

Через деякий час зоряний корабель привіз уночі величезні ящики. Серед діамантів королівські піддані побачили залізну клітку, а в ній бліду тендітну істоту. Вона сиділа на маленькому барильці, перед мискою, від якої йшов запах олії, зіпсованої підігріванням на вогні. Одначе істота спокійнісінько занурювала в миску лопатку і, набираючи з горою, вкладала змащену олією субстанцію в отвір на обличчі.

Напис на клітці проголошував, що перед ними Антропос Гомос – живий блідавець.

Дочка короля, Електрина, успадкувала від батька допитливість. Вона не боялася підходити до клітки. Гомос швидко навчився розумної мови й наважувався навіть звертатися до Електрини. Якось королівна спитала його, що то таке біле відсвічує у нього в роті.

– Це зуби, – відповів він.

– Дай мені хоч один зуб через ґрати, – попросила королівна.

– А що ти мені за це даси? – запитав Гомос.

– Дам тобі мого золотого ключика, але тільки на хвилинку.

– А що це за ключик?

– Я щовечора накручую тим ключиком розум. Ти теж маєш мати такий.

– Мій ключик не такий, як у тебе, – ухильно відповів Гомос. – А де твій?

– Отут, на грудях, під золотим клапаном.

– Дай мені його...

– А зуб мені даси?

– Дам...

Королівна відгвинтила золотий гвинтик, відкрила клапан, витягла ключик і подала крізь ґрати. Блідавець жадібно захопив його і, регочучи, втік у глиб клітки. Хоч як королівна благала його, щоб віддав ключика, але марно.

Електрина з тяжким серцем вернулась у кімнату палацу. Назавтра слуги знайшли її непритомною в кришталевому ліжку. Прибігли король з королевою і всі двірцеві, а вона лежала, ніби спала, й неможливо було її розбудити.

Станіслав Лем. Казки роботів.

Переклад Юрія Попсуєнка

2. Підготуйте відповідь на одне із запитань.

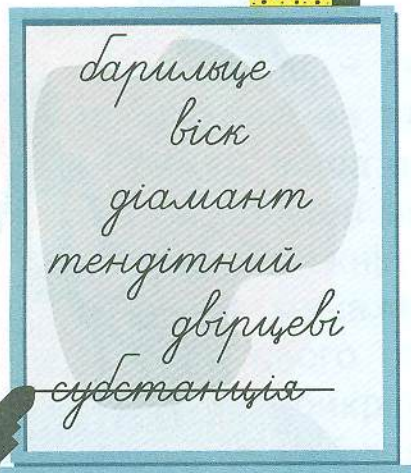
А Ким є мешканці королівства Болюдара?
Що допомогло вам це зрозуміти?

Б Хто такий блідавєць? Знайдіть і підкресліть речення,
у яких його описано. Чим незвичайний цей опис?

В Як ви розумієте слово *фантастика*?
Чи є фантастичним уривок, який ви прочитали?

 3. Виразно прочитайте діалог Гомоса Антропоса
й Електрини. Чи показують герої свої почуття?
Що вони насправді думають і відчувають?

4. Доберіть слова з рамки до тлумачень.

Речовина – субстанція

Дорогоцінний камінь – алмаз,
штучно огранений і відшліфований –

Пластична маса жовтого або білого
кольору, яку виробляють бджоли
для стільників –

Невелика бочка для зберігання рідини –

Слабкий, вразливий –

Слуги в королівському (панському) дворі –

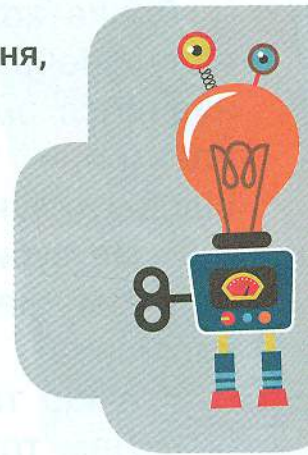
5. Закінчіть речення.

Гомос Антропос м'якший за

Трубки з червоною рідиною несуть страшну отруту –

Блідавця привезли в залізній

Електрина накручувала ключиком

- 6.** Уявіть, що ви – мешканець королівства Болюдара. Опишіть Гомоса Антропоса. Використовуйте слова з уривка, скорочуйте опис, передавайте коротко своїми словами.

З чого складається

Blank writing area with three horizontal lines.

Який на вигляд

Blank writing area with three horizontal lines.

Якого кольору

Blank writing area with three horizontal lines.

Який на дотик

Blank writing area with three horizontal lines.

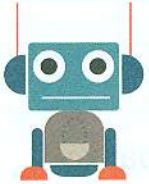

Як видає звуки

Blank writing area with three horizontal lines.

Чого навчився

Blank writing area with three horizontal lines.

Що страшне має всередині

Blank writing area with three horizontal lines.

- 7.** Якими ви уявляєте мешканців королівства Болюдара?

Blank writing area with three horizontal lines.

- 8.** На які звичні речі ви подивилися інакше, прочитавши оповідання?

Blank writing area with three horizontal lines.